

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ"

България 4000 гр. Пловдив ул. "ЦарАсен" № 24; Централa: (032) 261 261
Ректор: (032) 631 449 факс (032) 628 390 e-mail: rector@uni-plovdiv.bg

философско
исторически
факултет

ФИЛОСОФСКО - ИСТОРИЧЕСКИ
ФАКУЛТЕТ

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Стойка Пенкова)

Ректор:

(проф. д-р Румен Младенов)

УЧЕБЕН ПЛАН

на специалност

„Европейски изследвания, програми и проекти“

редовно обучение

образователно-квалификационна степен „бакалавър“

Факултет	Философско-исторически
Професионално направление	3.1 Социология, антропология и науки за културата
Специалност	„Европейски изследвания, програми и проекти
Образователно-квалификационна степен	бакалавър
Професионална квалификация	Експерт по европейски изследвания, социолог
Форма на обучение	редовно
Продължителност на обучението	4 години; 8 семестъра
Утвърден с протокол на АС	Протокол №31/26.01.2026 г.
Приет с протокол на ФС	Протокол №211/28.11.2025 г.
Влиза в сила от:	уч. 2026/2027 година

Анотация

Бакалавърска програма по *Европейски изследвания, програми и проекти* от професионално направление 3.1.Социология, антропология и науки за културата е наследник на програмата по *Европеистика*, предлагана в Пловдивски университет в периода 2017-2021 г. и представлява интердисциплинарна бакалавърска програма. Тя е изготвена съобразно опита и традициите на утвърдените в тази област западни университети, развития капацитет на преподавателите от Философско-исторически факултет и „пловдивската школа“ в хуманитаристиката и социалните изследвания, както и в резултат от работата на изследователите от „Център за високи постижения Жан Моне“ към Пловдивски университет.

Мисията на програма *Европейски изследвания, програми и проекти* има за цел да подготви високоспециализирани кадри, отговарящи на съвременните изисквания за управление на институционалната среда в рамките на европейското социо-културно и политическо пространство. Програмата отговоря на острата нужда и недостига на кадри, които задълбочено да познават същността, функциите и ролята на Европейския съюз (с неговите структури и институции), както и „подлежащите“ им научно-технологични, социално-демографски, политически и културни основи, в съчетание с практически умения за анализ и управление на конкретни управленски политики и програми.

Специалност *Европейски изследвания, програми и проекти* е иновативен образователен продукт, който предлага задълбочено, широкообхватно и комплексно изучаване на Европейската цивилизация, надхвърлящо тяснополитическото представяне на Европа като политически съюз (ЕС). Наред с политологичните аспекти, програмата акцентира върху културно-исторически, социологически, правен, техно-икономически и философски разрез на процесите в Европа като сложен конгломерат от разнообразни национални идентичности и исторически процеси, взаимоповлияли се през столетията, които се анализират и изучават поливалентно, за да бъдат разбрани.

Идейно учебният план на програмата предлага цялостен комплекс от нормативни, критически и прагматични подходи за разбирането и изграждането на Европа като цивилизация и „духовна форма“, а днес – като социално-политически и икономически междудържавен съюз. Програмата предлага базови знания в няколко условно отделени, но логически взаимосвързани и обосновани от предмета на програмата, специфичния концептуален фокус на идейно-учебния план и от квалификационната характеристика, модула: Европейско цивилизационно пространство; Право, демокрация и гражданско участие (в т.ч. политическата форма и институционална структура на ЕС), Наука и технологии (в т.ч. енергийни и климатични политики), иновации и предприемачество (в т.ч.

социално и академично предприемачество и технологичен трансфер); Труд, социална и младежка политика; Изследователски методи и дигитални технологии; Администрацията и управление на европейски програми и проекти. Придобитите знания и умения се обединяват и инструментализират в приложната част на програмата, която изгражда компетенции за управление и реализация на финансирани от ЕС програми и проекти в различни области.

Завършилите програмата ще имат предимство за професионална реализация в държавните органи, осигуряващи европейските приоритети на България, в политическата система на страната, в европейските институции и администрация, в български и международни/европейски бизнес-организации, политическата журналистика, в мозъчни тръстове, неправителствени и граждански организации, и научни и образователни институти.

Бакалавърска програма *Европейски изследвания, програми и проекти* се администрира от катедра „Приложна и институционална социология“ към Философско-исторически факултет. Ръководител на програмата е доц. д-р Тихомир Митев; координатор: гл. ас. д-р Пламен Нанов; административен секретар: Гергана Пирова-Гоцева 032 261 491. За документи и записване: Недялка Чиликова, инспектор – 032/ 261 358, ул. „Цар Асен“ 24, 4000 гр. Пловдив.

Специфични изисквания за достъп (прием)

Бакалавърската програма по *Европейски изследвания, програми и проекти* е достъпна за широк кръг кандидат-студенти, завършили средно образование и имащи интерес към социалните, хуманитарните, стопанските и правните науки – от класическите, профилирани и професионални гимназии, които са издържали държавните зрелостни изпити (ДЗИ). Приемът е по бал, формиран както на основа на оценките от дипломата и ДЗИ, така и чрез кандидатстудентски изпит.

Балообразуване:

6xИ

Балообразуващи оценки:

И: КСИ (История на България или Математика, или Английски език, или Немски език, или Френски език, или Испански език, или Български език)

или

ДЗИ: (Български език и литература или Философия/Философски цикъл, или чужд език, или География и икономика, или История и цивилизации, или Математика, или Предприемачество)

или

ДЗИ за придобиване на професионална квалификация за специалност код 3450212 „Предприемачество и мениджмънт“ от професионално направление 345 Администрацията и управление

или

СЧЕ (Английски език или Немски език, или Френски език, или Испански език, или Италиански език, или Руски език),

или

ОС (Философия или Гражданско образование, или География и икономика, или Математика, или Български език и литература, или История и цивилизации)

Ред за признаване на предходно обучение

Признаването на взети изпити в рамките на предходно университетско обучение става след представяне на заверена от съответния ВУЗ учебна програма по съответната дисциплина, еквивалентна на включените в учебния план на бакалавърската програма по *Европейски изследвания, програми и проекти*. Решението за признаване се взема на Катедрен съвет.

Квалификационни изисквания и правила за квалификация

С бакалавърска степен в специалността *Европейски изследвания, програми и проекти* се придобива широкопрофилна фундаментална подготовка и квалификация за реализация на дипломираните в широк спектър професионални ниши като експерти (изследователи, аналитични специалисти, експерти и сътрудници). Завършилите специалността притежават солидни теоретични знания и практически умения и компетенции за осъществяване на самостоятелна професионална работа и работа в екип в сферата на дейности с аналитичен, експертно-консултативен, специализиран и изследователски характер. Те се реализират в националната и местна институционална структура на България, в институциите на ЕС, в отделите на национални и международни компании, в неправителствените и граждански организации и консултантски фирми, разработващи програми и проекти на ЕС, в сферите на образованието, науката, културата, медиите и политиката.

За придобиване на квалификацията бакалавър “социолог, експерт програми и проекти” са необходими минимум 240 кредита, от тях 194 кредита от задължителни дисциплини, минимум 28 кредита от избираеми, 8 кредита от факултативни дисциплини и 10 кредита от положен държавен изпит или защитена на дипломна работа.

Профил на програмата (специалността)

Бакалавърска програма *Европейски изследвания, програми и проекти* в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ се осъществява в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата. Интердисциплинарна по своя характер, тя е вярна на утвърдените традиции в *European Studies*, като следвайки своя предмет, предлага диалогичен форум на дисциплини от социалните и хуманитарните науки, политическите, стопанските и правните науки. Изхождайки от разбирането за Европа преди всичко като духовна форма, програмата последователно изгражда комплекс от модули, които обосновават как е възможно Европейското пространство, какво представлява съвременната му социо-културна, правна и политическа структура и какво е мястото му в съвременния глобален свят.

Бакалавърска програма *Европейски изследвания, програми и проекти* в Пловдивски университет (ситуиран в един най древните живи градове на европейската цивилизация) е подчинена на мисията за изграждане на една „прагматична хуманитаристика“, оперираща в конкретна предметна област на съвременното глобално общество – разбирането на характерната европейската субектност с нейните наследства и ресурси, ценности и капитали. Присъщият на *European Studies* хуманитарен профил тук е приет като необходима основа за разбирането на Европа, който се „инструментализира“ в облика на един „хуманитаризиран“ (или просветен и просвещенски) социалнонаучен подход с характерния за него изследователски, аналитичен и управленски потенциал, изоставил шестващите технократски политически наративи и стратегии. „Органонът“ на програма *Европейски изследвания, програми и проекти* се изразява в мобилизацията на задълбочената аналитична и критическа мощ на хуманитарните дисциплини и практически ориентираната и ангажирана сила на социалните, стопанските и нормативните подходи в комплексен иновативен

учебен план.

Структурата на учебния план е оформена от набор от нормативни, критически и прагматични подходи за разбирането и изграждането на Европа като цивилизация и „духовна форма“, а днес – като социално-политически и икономически междудържавен съюз. Той е аналитично и условно разделен в шест логически взаимосвързани модула, които осигуряват интердисциплинарен подход за разбиране на Европейската цивилизация; специализация в конкретни области и сектори от актуална значимост за ЕС и Европейската общност; емпирични социалнонаучни подходи и методи и изграждане на знания и умения за работа по европейски програми и проекти. Този комплекс гарантира аналитично и специализирано познаване на предмета и областта на Европейските изследвания и осигурява значително издигане на нивото на квалификация и специализация на кадрите, подготвяйки ги за успешна кариера в административния държавен и интернационален институционален апарат, политическите партии, индустриите от публичния и частния сектор, образователните, научните и културните институти, гражданските структури, медиите.

Основни резултати от обучението

Бакалавърска програма *Европейски изследвания, програми и проекти* подготвя специалисти, които:

- ще познават историята на възникването и етапите в развитието на европейската цивилизация и интеграционните процеси на европейския континент, включително развитието на отношенията България – ЕС и процеса на присъединяване;
- ще владеят и реализират в практиката знания от различни научни области с интегративен и интердисциплинарен характер, по-конкретно: знания за историята, икономиката, културата и политиката на Европа и нейните региони;
- ще познават структурата на Европейските институции, правната основа на тяхното функциониране и взаимодействието им с националните държави - членове на ЕС;
- ще притежават аналитичен и концептуален потенциал за изследване и управление на актуалните процеси протичащи в ЕС, вкл. основните напрежения и противоречия между страните членки, както и между Съюза и неговите международни партньори;
- ще притежават капацитет за анализ и мониторинг на състоянието и развитието на социалните процеси в ЕС, регионите и националните държави;
- ще имат умения да използват статистически, иконометрически, социално-демографски, и други данни, както и умения за прилагане на базисни методи (в т.ч. компютърните методи за търсене, извличане и обработка на икономическа и социална информация) за тяхната обработка, обобщаване и анализ, необходими за вземане на управленски решения на национално и европейско равнище;
- ще имат умения за изследователска работа по програмите на ЕС – младежки и образователни политики, научни проекти, оперативни програми;
- ще имат умения за професионално взаимодействие и консултиране с различни заинтересовани страни в социално-икономическото, културното и политическото развитие на Европейската общност;
- ще имат умения за посредничество в преодоляването на социални, етнически и религиозни кризи и конфликти, включително работа с етнически и религиозни малцинства, мигранти и бежанци.
- ще извършват научно-изследователска работа върху проблемите на европейската интеграция в икономиката, политико-административната и социалната области; ще осъществяват анализи и мониторинг на състоянието и развитието на социалните процеси в ЕС, регионите и националните държави; ще

умеят професионално да взаимодействат, консултират, посредничат и подпомагат клиенти, да взимат решения, идентифицират и насочват ресурси и възможности за регулиране на отношенията между страните в ЕС в областта на общото икономическо пространство.

Професионален профил на завършилите с примери

Областите на професионална реализация на студентите са:

- националната институционална структура – специализираните отдели на органите на националната и местната администрация като експерт по европейски програми и политики с умения за осъществяване на изследователска и ръководна работа в екип в институционална среда;
- европейската институционална структура – офисите на европейските институции, разработващи и реализиращи програми и политики в областта на европейската интеграция и международно социално, културно, политическо и икономическо сътрудничество;
- медиите и гражданския сектор – международните отдели на медиите, неправителствените организации с фокус върху проблемите и политиките на европейското социално, мултикултурно и политическо пространство;
- икономиката – национални и международни фирми и корпорации в отделите, реализиращи проекти по оперативните програми на ЕС;
- образованието, науката и културата – институтите на образованието, науката и културата като изследователи, реализиращи програми и проекти в областта на младежките, образователните и научни политики на ЕС.

Възможности за продължаване на обучението

Завършилите бакалавърска програма по *Европейски изследвания, програми и проекти* ще могат да продължат образованието си в магистърски програми в страната и чужбина в областта на социалните, стопанските и правните науки, и най-вече в професионални направления: социология, антропология и науки да културата; администрация и управление; политически науки, икономика; социални дейности и др.

Диаграма на структурата на курсовете с кредити

Легенда:

Аудиторни часове в семестъра: **АО** – общ брой, от тях **Л** – за лекции; **С** – за семинарни (упражнения); **ЛБ** – за лабораторни упражнения (практикуми).

Извънаудиторни часове в семестъра: **ИО** – общ брой, от тях: **Сп** – за самостоятелна работа/подготовка и др.

К – ECTS кредити; **Фо** – форма на оценяване (**И** – изпит; **ТО** – текуща оценка; **З** – заверка; **П** – продължава следващ семестър).

№	ECTS код	Учебна дисциплина	Аудиторни					Извънаудиторни			Общо	К	Фо
			АО	Л	С	ЛБ	Х	ИО	Сп	---			
1-ви семестър													
1		Увод в социологията	45	30	15	0	0	105	105	0	150	5	И
2		Критическо четене и академично писане (практикум)	45	0	45	0	0	105	105	0	150	5	И
3		Новото време в Европа: научни, философски и социални идеи	45	30	15	0	0	135	135	0	180	6	И
4		Държавно управление и администрация	45	30	15	0	0	135	135	0	180	6	И

5		Антропология на религиите	45	30	15	0	0	105	105	0	150	5	И
6		Английски език	30	0	30	0	0	30	30	0	60	2	Т.О.
7		Спорт	30	0	0	30	0	0	0	0	30	1	Т.О.
Общо за 1-ви семестър			285	120	135	30	0	615	615	0	900	30	
2-ри семестър													
1		История на социологията	60	30	30	0	0	90	90	0	150	5	И
2		Основи на статистиката в обществените науки	90	45	45	0	0	120	120	0	210	7	И
3		Демография за социолози	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
4		Персонална и национална идентичност в европейското изкуство и култура	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
5		Основи на управлението	60	45	15	0	0	150	150	0	210	7	И
6		Английски език	30	0	30	0	0	30	30	0	60	2	Т.О.
7		Спорт	30	0	0	30	0	0	0	0	30	1	Т.О.
Общо за 2-ри семестър			360	180	150	30	0	540	540	0	900	30	
Общо за I-ва година			645	300	285	60	0	1155	1155	0	1800	60	
3-ти семестър													
1		Интеркултурна комуникация	45	30	15	0	0	105	105	0	150	5	И
2		Социология на познанието и (дез)информацията	45	15	30	0	0	105	105	0	150	5	И
3		Историческа социология на модерните институции	60	30	30	0	0	120	120	0	180	6	И
4		Социология на ЕС	45	30	15	0	0	165	165	0	210	7	И
5		Количествени изследвания Основи на количествените изследвания	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
6		Английски език	30	0	30	0	0	30	30	0	60	2	Т
7		Спорт	30	0	0	30	0	0	0	0	30	1	Т
Общо за 3-ти семестър			300	135	135	30	0	600	600	0	900	30	
4-ти семестър													
1		Местна власт и самоуправление	45	30	15	0	0	105	105	0	150	5	И
2		Въведение в качествените изследвания	60	30	30	0	0	120	120	0	180	6	И
3		Социология на неравенството и социалната стратификация	45	30	15	0	0	105	105	0	150	5	И
4		Основи на правото	45	30	15	0	0	135	135	0	180	6	И
5		Френски език	30	0	0	30	0	30	30	0	60	2	Т
6		Спорт	30	0	0	30	0	0	0	0	30	1	Т
7		Избираема дисциплина 1	45	30	15	0	0	105	105	0	150	5	И
Общо за 4-ти семестър			300	150	90	60	0	600	600	0	900	30	

Общо за II-ра година			600	285	225	90	0	1200	1200	0	1800	60	
5-ти семестър													
1		Съвременни рискови общества:социологически анализ	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
2		Основи на публичната администрация	60	30	30	0	0	90	90	0	150	5	И
3		Социология на младежта (Младежка политика на ЕС	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
4		Практикум: Образователни и младежки програми и проекти	45	15	30	0	0	45	45	0	90	3	И
5		Социология на политиката	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
6		Френски език	30	0	0	30	0	30	30	0	60	2	Т
7		Избираема дисциплина 2	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
8		Избираема дисциплина 3	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
Общо за 5-ти семестър			360	195	135	30	0	540	540	0	900	30	
6-ти семестър													
1	3.1.	Политики и стратегии на ЕС	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
2	3.8.	Европейска икономика	45	30	15	0	0	105	105	0	150	5	И
3	3.1.	Иновации и предприемачество	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
4	3.1	Методология на проекти	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
5	3.6.	НПО и регионално развитие	45	15	30	0	0	75	75	0	120	4	И
6	3.1.	Европейска социална политика	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
7	3.1.	Практикум: Европейски оперативни програми	45	15	30	0	0	45	45	0	90	3	И
8		Френски език	30	0	0	30	0	30	30	0	60	2	Т
Общо за 6-ти семестър			345	180	135	30	0	555	555	0	900	30	
Общо за III-та година			705	375	270	60	0	1095	1095	0	1800	60	
7-ми семестър													
1	3.1.	Геополитическо прогнозиране	45	30	15	0	0	105	105	0	150	5	И
2	3.1.	Мигрантски и бежански изследвания	45	30	15	0	0	105	105	0	150	5	И
3	3.1.	Европейска критична инфраструктура	45	30	15	0	0	105	105	0	150	5	И
4	3.1.	Практикум: Гражданска активност и НПО	45	15	30	0	0	45	45	0	90	3	И
5		Избираема дисциплина 4	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
6		Избираема дисциплина 5	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
7		Избираема дисциплина 6	45	30	15	0	0	105	105	0	120	4	И
Общо за 7-ми семестър			315	195	120	0	0	585	585	0	900	30	
8-ми семестър													

1	3.1	Право на ЕС	60	45	15	0	0	60	60	0	120	4	И
2	3.1.	Индустриални отношения	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
3	3.1.	Избираема дисциплина 7	45	30	15	0	0	75	75	0	120	4	И
4		Факултативна дисциплина 1	30	30	0	0	0	90	90	0	120	4	И
5		Факултативна дисциплина 2	30	30	0	0	0	90	90	0	120	4	И
Форма на дипломиране: <i>Държавен изпит по специалността или защита на дипломна работа</i>								300	300	0	300	10	
Общо за 8-ми семестър			210	165	45	0	0	690	690	0	900	30	
Общо за IV-та година			525	360	165	0	0	1275	1275	0	1800	60	
Общо за целия курс на обучение:			2475	1320	945	210	0	4725	4725	0	7200	240	
Общ брой кредити:			240										

Списъкът с предлаганите курсове по чужд език подлежи на ежегодно актуализиране след решение на ФС.

Списъкът с предлаганите избираеми дисциплини е *Приложение* към учебния план и е неделима негова част. Списъкът може да се актуализира всяка учебна година с решение на ФС.

Правила за изпитите, оценяване и поставяне на оценки

Изпитите по дисциплините включени в бакалавърската програма по *Европейски изследвания, програми и проекти* са **писмени**. Оценяването става на основата на текущи оценки на писмени работи по време на семестъра (най-малко три), оценка на активността на студента в семинарните занятия и семестриален изпит. Писмените работи са есета, тестове, колоквиуми и курсови работи. Средната от оценките на писмените задания през семестъра се зачита за семестриалният изпит, ако е по-висока от добър (4).

Изисквания за завършване

Дипломиране с полагане на държавен изпит или разработване и защита на дипломна работа.

Координатор на програмата

доц. д-р Тихомир Митев

tihomir.n.mitev@uni-plovdiv.bg

Ръководител на катедра „Приложна и институционална социология“ – кабинет 303, Ректорат на ПУ „Паисий Хилендарски:

032/261-491

ПРИЛОЖЕНИЕ С ИЗБИРАЕМИ И ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

№	Учебна дисциплина	Аудиторни				Извън-аудиторни			Общо	К	Фо
		АО	Л	С	Лб	ИО	Сп	---	О		
	Избираема дисциплина 1	45	30	15		105	105		150	5	И
1	Социални изследвания на науката и технологиите										
2	Социология на околната среда										
	Избираема дисциплина 2	45	30	15				75	120	4	И
1	Права на човека										
2	Френски език										
	Избираема дисциплина 3	45	30	15				75	120	4	И
1	Европейски институции и архиви										
2	Регионална икономика и политика										
3	Френски език										
	Избираема дисциплина 4	45	30	15				75	120	4	И
1	Биоправо и сигурност										
2	Демография и политики										
3	Социология на комуникациите										
4	Основи на културното наследство										
	Избираема дисциплина 5	45	30	15				75	120	4	И
1	Социология на комуникациите										
2	Демография и политики										
3	Биоправо и сигурност										
4	Основи на културното наследство										
	Избираема дисциплина 6	45	30	15				75	120	4	И
1	Социология на комуникациите										
2	Демография и политики										
3	Биоправо и сигурност										
4	Основи на културното наследство										
	Избираема дисциплина 7	45	30	15				75	120	4	И

1	Вътрешен пазар на ЕС
2	Космически изследвания в Европа: техноикономически и социополитически анализ
3	Социална и културна медиация
4	Българският преход – кризи, конфликти, трансформации

ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ

№	Учебна дисциплина	Аудиторни				Извън-аудиторни			Общо	К	Фо
		АО	Л	С	Лб	ИО	Сп	---	О		
	Факултативна дисциплина 1	30	30	0		90	90		120	4	И
1	От дисциплините, преподавани във всички факултети на ПУ, вкл. на ФИФ.										
	Факултативна дисциплина 2	30	30	0		90	90		120	4	И
1	От дисциплините, преподавани във всички факултети на ПУ, вкл. на ФИФ.										